

"برنامه ملی توسعه آمار کشور" ۱۳۹۶-۱۴۰۰

(NSDS)

با رویکرد نهادسازی تحول بنیادین در نظام ملی آمار ایران

مقدمه :

از سال ۱۳۸۳ و همزمان با تنظیم لایحه برنامه چهارم توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، رویکرد جدیدی در نگرش به نظام آماری در میان برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران کشور ایجاد شد و برای اولین بار نظام آماری نیز به طور مستقیم به متن قانون برنامه‌های توسعه کشور راه یافت. در نتیجه این رویکرد، ماده ۵۶ قانون برنامه چهارم توسعه، مختص نظام آماری کشور مورد تصویب قرار گرفت که در راستای اجرای آن، تهیه و تدوین **اولین برنامه ملی آمار (۱۳۸۸-۱۳۸۴)** نیز در دستور کار دولت قرار گرفت. با تصویب برنامه ملی آمار در شورای عالی آمار و عملیاتی شدن احکام اجرایی برنامه مذکور، اقدامات مطلوبی در ساماندهی نظام آماری کشور صورت پذیرفت و نقش بی‌بدیل آمار با کیفیت در تهیه و ارزیابی برنامه‌های توسعه کشور آشکارتر گردید تا جایی که با همت و تلاش همه دست‌اندرکاران نظام آماری کشور و به ویژه مرکز آمار ایران، حرکت ارزشمند گذشته استمرار یافت و جایگاه نظام آماری کشور در برنامه‌های توسعه کشور مورد تثبیت قرار گرفته و بیشتر از قبل تقویت شد به گونه‌ای که محاسبه بسیاری از شاخص‌های کلان اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور از جمله شاخص‌های ارزیابی برنامه پنجم توسعه به آن سپرده شد و مرکز آمار ایران مرجع رسمی تهیه، اعلام و انتشار آمارهای رسمی در نظام آماری کشور تعیین گردید.

دومین برنامه ملی آمار (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، پس از ابلاغ سند چشم‌انداز بیست ساله کشور است که در اجرای بند ب ماده ۵۴ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران تهیه شد تا بسترهای لازم برای ارتقای وضعیت نظام آماری کشور در سطوح ملی و بین‌المللی را فراهم آورد. همچنین با اجرای کامل و دقیق این برنامه، انتظار می‌رفت ضمن رفع مشکلات و موانع گذشته، آمارهای مورد نیاز برنامه‌ریزان و تصمیم‌سازان کشور برای تهیه و ارزیابی برنامه‌های توسعه نیز با کیفیت مطلوب تولید شود. علی‌رغم دستیابی به برخی توفیقات و دستاوردها، بخش مهمی از اهداف اولین و دومین برنامه ملی آمار کشور به دلیل مواجهه با مشکلات ساختاری، کمبود اعتبارات و ضعف در ایجاد هماهنگی‌های لازم تحقق نیافتند.

با این حال اقدامات برجسته‌ای در **دهه اخیر** در این خصوص صورت گرفته است که در مقایسه با گذشته قابل تقدیر و افتخار است ولی در مقایسه با کشورهای پیشرو و نیازهای کشور، تناسبی ندارد؛ که اهم آنها به شرح زیر می‌باشند:

- تعیین تکلیف و مرجعیت رسمی آماری کشور در قانون برنامه پنجم و ششم توسعه کشور و تداوم آن در قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

- اجرای اولین سرشماری ترکیبی اینترنتی - تبلتی کشور در سال ۱۳۹۵ و کسب رتبه اول جهانی ۴۸ درصدی سرشماری اینترنتی برای اولین حضور در این عرصه و نیز استقرار معنی‌دار روش‌های IT محور در گردآوری، پردازش و انتشار داده‌ها و اطلاعات آماری

- صدور بخشنامه معاون اول محترم رئیس‌جمهور و معاون محترم رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور مبنی بر الزام دستگاه‌های اجرایی به ارسال ریزداده‌های آماری به مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۶ و صدور بخشنامه‌های تکمیلی وزرای محترم در سال ۱۳۹۷ در این خصوص

- ایجاد باور و عزم مدیریتی و کارشناسی در بخش‌های مهمی از ارکان نظام آماری کشور در مورد نوین‌سازی نظام آماری کشور و افزایش معنی‌دار همکاری‌ها با مرکز آمار ایران

-افزایش کیفیت، سرعت و دقت در تولید آمارهای رسمی کشور به خصوص آمارهای اقتصادی و ارتقاء قابلیت اعتماد و پاسخگویی و همچنین ارائه تحلیل‌های تبیینی در مورد آمارهای منتشر شده به منظور افزایش فرهنگ و سواد آماری علیرغم اقدامات برجسته و پیشرفت‌های حاصله در نتیجه زیر ساخت‌های فراهم شده، سرعت نوین سازی نظام آماری کشور، کند و بطئی است و تعریف، تضمین و ظرفیت سازی قانونی و اداری و پیاده‌سازی برنامه و ایجاد امکانات و ابزارهای اجرایی برای نوین سازی نظام آماری کشور در همه ابعاد و در همه ارکان حاکمیت، دستگاه‌های اجرایی و نهادهای غیردولتی، ضرورت و فوریت تام دارد.

در اجرای ماده ۱۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، سومین برنامه ملی توسعه آمار کشور ۱۳۹۶-۱۴۰۰ با رویکرد نهاد سازی تحول بنیادین در نظام آماری کشور توسط مرکز آمار ایران و با همکاری دستگاه‌های اجرایی، تهیه و تدوین و به تصویب شورای عالی آمار می‌رسد.

در اولین گام تدوین این برنامه، عملکرد نظام آماری کشور طی سال‌های اجرای دومین برنامه ملی آمار ۱۳۹۴-۱۳۹۰ و همچنین نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصت‌های پیش روی آن مورد بررسی و ارزیابی دقیق قرار گرفت. در گام بعدی و با تشکیل کارگروه‌های تخصصی و مشارکت دستگاه‌های اجرایی، چشم انداز و ماموریت نظام آماری و همچنین اهداف و راهبردهای کلان نظام آماری برای درج در برنامه ملی توسعه آمار کشور ۱۳۹۶-۱۴۰۰ (NSDS) ۱ تعیین شد و به منظور اجرایی شدن این راهبردها، برنامه ملی توسعه آمار کشور در محورهای اصلاح قوانین، مقررات و تشکیلات نظام آماری، تولید آمار و استقرار نظام آمارهای ثبتي مینا، محاسبات ملی و شاخص‌های کلان، فناوری اطلاعات، پژوهش و آموزش آمار، نظارت و مدیریت کیفیت آمار و ترویج و اشاعه اعتماد عمومی به آمار و گسترش ارائه آمارهای ملی و بین‌المللی با همکاری دستگاه‌های اجرایی تدوین و ارائه شده است.

"برنامه ملی توسعه آمار کشور ۱۳۹۶-۱۴۰۰" (NSDS)

با رویکرد نهادسازی تحول بنیادین در نظام ملی آمار ایران

شورای عالی آمار در پنجاه و هشتمین جلسه تاریخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۸ در اجرای ماده ۱۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور "برنامه ملی توسعه آمار کشور" را به شرح زیر تصویب کرد.

ماده (۱) - تعاریف و مفاهیم

به منظور برداشت یکسان از واژه‌ها و اصطلاحات به کار رفته در برنامه ملی توسعه آمار کشور، تعاریف و مفاهیم برخی واژه‌های کلیدی در زیر ارائه می‌شود:

نظام آماری:

در این برنامه منظور نظام ملی آمار ایران است.

¹ . National Strategies for the Development of Statistics

منظور استراتژی‌های ملی توسعه آمار است که در این برنامه معادل برنامه ملی توسعه آمار کشور می‌باشد.

برنامه ملی آمار:

در این برنامه منظور برنامه ملی توسعه آمار کشور است.

نظام ملی آمار ایران:

نظامی متشکل از دستگاه‌های اجرایی کشور با راهبری شورای عالی آمار و مرجعیت مرکز آمار ایران است که تولید، اطلاع‌رسانی و توسعه آمارهای رسمی کشور را با رعایت اصول بنیادین آمارهای رسمی و در چارچوب قوانین و مقررات کشور بر عهده دارد.

آمار رسمی:

آمار مورد نیاز تصمیم‌گیری‌های حاکمیتی کشور است که توسط دستگاه‌های اجرایی تولید و اطلاع‌رسانی می‌شود و عنوان آن در «فهرست آمارهای رسمی ایران» قرار گرفته است.

فهرست آمارهای رسمی ایران:

فهرستی است حاوی عناوین و مشخصات شناسنامه‌ای آمارهای رسمی ایران که توسط مرکز آمار ایران، تهیه و بازنگاری می‌شود و به تصویب شورای عالی آمار می‌رسد.

مرجع رسمی نظام ملی آمار ایران:

نهادی حاکمیتی، بی‌طرف و حرفه‌ای است که به تهیه، انتشار و مستندسازی آمارهای رسمی کشور می‌پردازد. این مرجع مسئولیت یکپارچه‌سازی، ساماندهی و ظرفیت‌سازی در "نظام ملی آمار ایران" را بر عهده دارد و آمار مورد تأیید این مرجع به عنوان آمار رسمی کشور منتشر می‌شود.

دستگاه اجرایی:

همه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و همه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند. (ماخذ: ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری)

داده:

واقعیتی است که نتیجه آن معمولاً به صورت کمی (عددی) قابل ارائه می‌باشد.

ریز داده:

داده‌ای در سطح واحد آماری است.

آمارگیری:

فعالیت نظام‌مند گردآوری یا دستیابی به ویژگی‌هایی از جامعه هدف در یک مقطع زمانی مشخص است که به سه روش عمده سرشماری، آمارگیری نمونه‌ای و آمارگیری ثبتی مبنای انجام می‌شود.

چارچوب آمارگیری:

فهرست، نقشه یا هر مشخصه‌ای مرتبط با "کل" جامعه آمارگیری است که برای دستیابی به واحدهای آن جامعه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

جامعه هدف (جامعه آماری):

جامعه‌ای است که در یک آمارگیری، مطالعه و کسب اطلاعات در مورد حداقل یکی از مشخصه‌های آن، مد نظر است.

واحد آماری:

به هر یک از اعضای جامعه هدف، واحد آماری گویند.

ثبت:

فهرست کاملی از تمام واحدهای آماری یک جامعه هدف است. هر واحد آماری باید دارای یک شناسه باشد و امکان به روز شدن فهرست وجود داشته باشد.

ثبت آماری:

ثبتی است که عموماً از پردازش ثبتی آماری ثبت‌های اداری بدست می‌آید و در برخی موارد نیز این ثبت از ابتدا با هدف تولید آمار ایجاد می‌شود.

ثبت اداری:

ثبتی است درون سیستم اطلاعاتی یک سازمان که در راستای وظایف و اهداف اداری آن سازمان تشکیل شده است.

آمار ثبتی مبنای:

آمار است که از داده‌های یک ثبت آماری حاصل می‌شود.

پاسخگویان:

اشخاص حقیقی یا حقوقی هستند که در آمارگیری‌ها، داده‌هایی درباره واحد آماری ارائه می‌دهند.

محرمانگی آماری:

محافظت از داده‌های مربوط به هر واحد آماری (که به طور مستقیم برای مقاصد آماری یا به طور غیرمستقیم از منابع اداری جمع‌آوری می‌شوند) یا اطلاعات آماری در مقابل افشای غیرمجاز است که مصادیق و محدوده آن بر اساس قوانین و مقررات مربوط تعیین می‌شود.

ماده (۲) - چشم انداز و مأموریت نظام آماری

چشم انداز نظام آماری :

"نظامی یکپارچه ، پاسخگو، مورد اعتماد عموم مردم و متخصصان، تامین کننده آمارهای رسمی با کیفیت و پیشرو در آسیا"
مأموریت نظام آماری :

"تولید و انتشار آمارهای رسمی مورد نیاز ذینفعان داخلی و بین المللی با رعایت اصول بنیادین آمارهای رسمی و بکارگیری فناوری‌ها و روش‌های مدرن به ویژه ثبتي مبنا"

ماده (۳) - اهداف و راهبردهای کلان نظام آماری

اهداف کلان نظام آماری

- ۱) یکپارچه سازی نظام آماری
- ۲) افزایش پاسخگویی در نظام آماری
- ۳) جلب اعتماد عموم مردم و متخصصان به نظام آماری
- ۴) ارتقاء کیفیت آمارهای رسمی تولیدی نظام آماری

راهبردهای کلان نظام آماری

۱) اصلاح قوانین و مقررات مرتبط با نظام آماری به منظور یکپارچه سازی ، ساماندهی و رفع موازی کاری در تولید و ارائه آمارهای رسمی، ایفای نقش مرجعیت آمار، توسعه کاربرد آمارهای رسمی در چارچوب ضوابط شورای عالی، پاسخگویی در ارائه اطلاعات و آمار، افزایش اعتماد کاربران و کاهش بار پاسخگویی و تقسیم کار تولید آمار با هدف جلوگیری از تولید آمارهای چندگانه

۲) تصویب قوانین و مقررات تضمین کننده‌ی جریان یکطرفه ریز داده های اداری مورد نیاز نظام جامع ثبت های آماری ایران به مرکز آمار ایران

۳) اصلاح تشکیلات و وظایف ارکان نظام آماری، تقویت و توسعه ظرفیت های منابع انسانی درحوزه آمار دستگاه‌های اجرایی و حضور در عرصه بین الملل در جهت افزایش کارایی و اثر بخشی آن و استفاده حداکثری از ظرفیت شورای عالی آمار و کمیته های آماربخشی در مدرن سازی نظام آماری

۴) ایجاد یکپارچگی و تمرکز در توزیع و تخصیص اعتبارات سالیانه طرح ها و فعالیتهای آماری کشور مبتنی بر مصوبات شورای عالی آمار

- ۵) کاهش تدریجی آمارگیریهای سنتی و جایگزینی آن با آمارهای ثبتي مبنا
- ۶) تامین، توسعه و استقرار زیر ساخت‌های فناوری در راستای مدرن سازی نظام آماری و تاکید بر پیاده سازی نظام جامع ثبتهای آماری ایران
- ۷) پیاده سازی نظام مدیریت کیفیت و رعایت استانداردهای آماری در پاسخگویی به تقاضاهای آماری
- ۸) نظام مندرکدن انتشار و اطلاع رسانی آمارهای رسمی در سطح ملی و بین المللی مطابق مصوبات شورای عالی آمار با استفاده از فناوریهای نوین و ساماندهی، تهیه و رعایت تقویم انتشاراتی آمارهای رسمی کشور
- ۹) ساماندهی و گسترش استفاده از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی و رسانه‌های جمعی به ویژه رسانه ملی به منظور ترویج و ارتقای سواد و فرهنگ آماری و افزایش سرمایه اجتماعی
- ۱۰) گسترش ارائه تحلیل‌های آماری با هدف ارتقای سواد آماری و اعتماد سازی عمومی
- ۱۱) ساماندهی و توسعه استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در انجام فعالیت‌های آماری
- ۱۲) تقویت مدیریت ارتباط با ذینفعان آمار
- ۱۳) توسعه کمی و کیفی ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی نظام آماری
- ۱۴) نظارت، پایش و ارزیابی مستمر نظام آماری کشور در راستای اجرای برنامه ملی آمار

اصلاح قوانین، مقررات و تشکیلات نظام آماری

ماده (۴) - به منظور اصلاح قوانین و مقررات مرتبط با نظام آماری، اصلاح تشکیلات و وظایف ارکان نظام آماری، تقویت و توسعه ظرفیت‌های منابع انسانی در حوزه آمار رسمی:

الف) مرکز آمار ایران مکلف است حداکثر تا پایان آذر ماه ۱۳۹۷ پیش‌نویس لایحه قانون جدید آمار کشور را پس از بررسی در کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار به شورای عالی آمار ارائه نماید تا پس از تایید در شورای عالی، توسط سازمان برنامه و بودجه کشور به هیأت دولت ارسال گردد.

ب) مرکز آمار ایران مکلف است دستورالعمل‌ها، ضوابط، استانداردها و رویه‌های اجرایی متناسب با قوانین نظام آماری کشور را با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی حداکثر پس از ۶ ماه از تصویب قانون جدید آمار کشور، به شورای عالی آمار ارائه و پس از تصویب به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ نماید.

ج) مرکز آمار ایران مکلف است حداکثر ۳ ماه پس از تصویب برنامه ملی آمار در شورای عالی، پیشنهاد ساختار و تشکیلات اداری خود را به سازمان اداری و استخدامی کشور ارائه نماید و سازمان مذکور پس از تصویب ابلاغ نماید.

د) دستگاه‌های اجرایی مکلفند حد اکثر ۶ ماه پس از تصویب برنامه ملی آمار در شورای عالی، ساختار و تشکیلات واحد آمار خود را متناسب با اهداف این برنامه و با همکاری مرکز آمار ایران تهیه و به سازمان اداری و استخدامی کشور پیشنهاد دهد و سازمان مذکور پس از تصویب ابلاغ نماید.

ه) دستگاه‌های اجرایی مکلفند در تدوین " سند جامع نیروی انسانی " خود، تقویت واحدهای آمار و جذب و نگهداشت و ترمیم (تقویت) نیروهای متخصص آمار را در اولویت قرار دهند و سازمان اداری و استخدامی کشور نیز همکاری و تمهیدات لازم برای تحقق این هدف به عمل آورد.

و) دستگاه‌های اجرایی مکلفند نسبت به برقراری فوق العاده‌ای ویژه مشاغل آماری در سقف ۲۵٪ بند ب ماده ۶۸ قانون خدمات کشوری و قوانین مربوط دیگر اقدام نمایند و فرایند اجرایی آن را با پیشنهاد کمیته آمار بخشی دستگاه به انجام برسانند و سازمان اداری و استخدامی کشور نیز همکاری و تمهیدات لازم برای تحقق این هدف به عمل آورد.

ز) مرکز آمار ایران مکلف است با همکاری پژوهش‌شده آمار و دستگاه‌های اجرایی حد اکثر یک سال پس از تصویب برنامه ملی آمار طرح " ساماندهی و توسعه استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در انجام فعالیت‌های آماری " را تهیه و به شورای عالی آمار ارائه نماید.

تولید آمار و استقرار نظام آمارهای ثبتي مبنا

ماده (۵) - به منظور استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران (ایران استارز) و با هدف تأمین نیازهای پایگاه اطلاعات آماری ایران:

الف) دستگاه‌های اجرایی مکلفند در اجرای بند ت ماده ۶۷ قانون ۵ ساله ششم توسعه، ارسال ریز داده‌های مورد نیاز و سایر همکاری‌های لازم را در جهت راه‌اندازی و اتصال چهار ثبت آماری پایه شامل: ثبت‌های آماری جمعیت، فعالیت، کسب و کار و املاک و مستغلات مطابق با اعلام نیاز مرکز آمار ایران انجام دهند.

ب) سازمان نقشه برداری کشور مکلف است نسبت به تهیه و بهنگام سازی حداقل ۵۰ درصد نقشه‌های پارسل شهرهای کشور، تا پایان برنامه اقدام نماید.

ج) شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران مکلف است حداقل ۵۰ درصد باقی مانده از اجرای عملیات پلاک کوبی کدپستی و اتصال کدپستی به نقشه‌های پارسل تا پایان برنامه را اجرا نماید.

د) وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) مکلف است تا پایان برنامه نسبت به ساماندهی نام های معابر فاقد نام، تولید لایه اطلاعات مرزهای محلات و نصب پلاک های آبی (شهری، روستایی) ساختمان ها اقدام نماید. لازم است اعتبارات مورد نیاز نصب پلاک ها توسط شهرداریها و دهیاری ها در اعتبارات طرح های عمرانی پیش بینی شود.

د) دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور استقرار و بهره برداری از زیر ساخت داده های مکانی (SDI) و تبادل داده های مکانی مورد نیاز برنامه های توسعه و برنامه ملی آمار با مسئولیت سازمان نقشه برداری کشور حد اکثر یک سال پس از تصویب این برنامه اقدامات لازم در خصوص ایجاد سامانه ها، شبکه های دسترسی و سرویس های مورد نیاز و بهره برداری از سامانه مذکور را عملیاتی نماید.

ه) اعتبار مورد نیاز دستگاه‌های اجرایی برای اجرای مفاد این ماده با پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی آمار و تایید سازمان برنامه و بودجه کشور در قانون بودجه سنواتی تامین خواهد شد.

و) مرکز آمار ایران مکلف است با هدف ایجاد و اختصاص شناسه یکتا به کسب و کارهای کشور به منظور استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران برای یکپارچه سازی تمامی اطلاعات آماری مورد نیاز کشور و به استناد ماده ۶ قانون بهبود محیط کسب و کار و قانون اصلاح مواد ۱، ۶ و ۷ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مراحل تصویب "تصویب نامه اختصاص شناسه ملی به مجوزها و کسب و کارهای کشور" پیشنهادی شورای عالی آمار، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را تا ۶ ماه پس از تصویب این برنامه پیگیری نماید.

ز) در اجرای مفاد این ماده، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است بستر لازم را به منظور امکان انتقال امن داده‌ها مطابق با نیاز مرکز آمار ایران، بر بستر شبکه ملی اطلاعات حداکثر تا پایان نیمه اول سال ۱۳۹۸ فراهم نماید.

ح) مرکز آمار ایران مکلف است، "برنامه بهنگام سازی چارچوب های آمارگیری های کشور" را حداکثر یک سال پس از تصویب این برنامه تهیه و به تصویب شورای عالی آمار برساند.

تبصره: تمام دستگاه‌های اجرایی مکلفند داده‌ها، ریزداده‌ها و اطلاعات هویتی کارگاه‌های خود را در اختیار مرکز آمار ایران قرار دهند.

محاسبات ملی و شاخص های کلان

ماده (۶) - به منظور مقایسه پذیری و جمع پذیری اطلاعات آماری و ایجاد یکپارچگی در تولید، توسعه و ارتقای کیفیت آمارهای رسمی:

الف) مرکز آمار ایران با همکاری دستگاههای اجرایی مکلف است حداکثر یک سال پس از تصویب این برنامه "فهرست آمارهای رسمی ایران" و "آیین نامه کیفیت آمارهای رسمی ایران" را تهیه و پس از تصویب شورای عالی آمار ابلاغ کند و بر اساس آن فرایند تولید همه آمارهای رسمی کشور را مورد بررسی و ارزیابی کیفی قرار دهد و در صورت تایید، به هر یک از آنها "نشان کیفیت آمارهای رسمی ایران" را اعطا کند. ممیزی دوره ای کیفیت آمارهای رسمی ایران بر اساس "آیین نامه کیفیت آمارهای رسمی ایران" صورت خواهد گرفت.

ب) دستگاههای اجرایی، موسسات، شرکتها و نهادهای دولتی و غیردولتی مکلف اند آمار و اطلاعات مورد نیاز تهیه حسابهای ملی و منطقه ای، شاخص های قیمت، شاخص های برنامه های توسعه و سیاست های کلان، سالنامه ها و سایر نشریات ادواری آماری را در بازه های زمانی مورد نظر در اختیار دستگاه اجرایی مسئول تهیه آمار رسمی موضوع بند الف قرار دهند.

ج) مرکز آمار ایران مکلف است با همکاری دستگاههای اجرایی شاخص های آماری مورد نیاز برای تهیه و رصد برنامه های توسعه و سیاست های کلان کشور را شناسایی، تهیه و در قالب سامانه نیاز سنجی و شناسنامه شاخص های آماری منتشر نماید.

د) دستگاههای اجرایی مکلف اند تهیه حساب های اقماری مرتبط با حوزه خود را از محل منابع اعتباری در اختیار، با هدایت و نظارت مرکز آمار ایران تهیه نمایند.

ه) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از روش ها و فناوری های نوین، زیر ساخت های لازم برای دسترسی به داده ها و ریزداده ها و اطلاعات آماری مورد نیاز دستگاه اجرایی مسئول تهیه آمار رسمی موضوع بند الف قرار دهد.

و) مرکز آمار ایران مکلف است با همکاری دستگاههای اجرایی طی سال های برنامه زمینه یکپارچه سازی سالنامه های آماری کل کشور، دستگاههای اجرایی و استان ها را فراهم نماید.

تبصره ۱: مرکز آمار ایران مکلف است استانداردهای لازم برای تهیه و انتشار سالنامه آماری دستگاههای اجرایی را تهیه و پس از تصویب شورای عالی آمار به منظور اجرا به دستگاههای اجرایی ابلاغ نماید.

تبصره ۲: دستگاههای اجرایی مکلف اند استانداردهای ابلاغی مرکز آمار ایران را در تهیه سالنامه های آماری خود رعایت نمایند.

تبصره ۳: مرکز آمار ایران مکلف است تا پایان برنامه نسبت به تهیه سامانه یکپارچه سالنامه آماری اقدام نماید.

فناوری اطلاعات

ماده (۷) - به منظور تامین، توسعه و استقرار زیر ساخت‌های فناوری در راستای مدرن سازی نظام

آماري:

الف) دستگاه‌های اجرایی مکلفند در سقف اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، هزینه‌ای و ردیف‌های متفرقه سنواتی مربوط به خود، فعالیت‌ها و طرح‌های آماری دستگاه را با تاکید بر ایجاد یا توسعه سامانه‌های اطلاعاتی پوشش دهنده وظایف جاری و اداری با اولویت تامین ریز داده‌های مورد نیاز نظام جامع ثبت‌های آماری ایران (ایران استارز) را در موافقتنامه‌های متبادله منظور و گزارش پیشرفت این فعالیت‌ها را هر شش ماه یک بار به دبیرخانه شورای عالی آمار ارائه نمایند.

ب) مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی مکلفند است در طول اجرای برنامه ملی آمار، به منظور حصول اطمینان از حفظ امنیت اطلاعات و پایدار نگاه داشتن زیرساخت‌های حیاتی مرتبط با آن، مستمراً نسبت به ارتقا، توسعه و نگهداری زیرساخت‌های سخت‌افزاری و مرکز داده، زیرساخت‌های ارتباطی و امنیتی و نیز زیرساخت‌های نرم‌افزاری مرتبط با فعالیت‌های آماری خود منطبق با استانداردهای ابلاغی از مراجع ذی‌ربط اقدام نماید.

ج) مرکز آمار ایران مکلف است ذخایر اطلاعاتی موجود خود را طی سه سال اول برنامه و به تدریج به صورت رقومی تبدیل و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه در دسترس کاربران در سطوح مختلف قرار دهد. به منظور توسعه تعامل با تولیدکنندگان آمارهای رسمی بر بستر شبکه‌ی ملی اطلاعات، مرکز آمار ایران می‌تواند از طریق مبادله‌ی تفاهم‌نامه همکاری با دستگاه‌های اجرایی اقدام نماید.

د) مرکز آمار ایران مکلف است طی سال‌های برنامه، در اجرای ماده ۶۷ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر الکترونیکی کردن خدمات دولت، از طریق پنجره‌ی واحد درگاه ملی آمار خدمات خود را در راستای ارتقای دولت الکترونیک (از جمله پایگاه اطلاعات آماری ایران و دولت همراه) ارائه نموده و نسبت به توسعه و نگهداری آن‌ها اقدام نماید.

ه) دستگاه‌های اجرایی مکلفند طی سال‌های برنامه، در اجرای ماده ۶۷ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر الکترونیکی کردن خدمات دولت در راستای ارتقای دولت الکترونیک نسبت به توسعه و نگهداری خدمات خود اقدام نمایند.

پژوهش و آموزش آمار

ماده (۸) - به منظور یکپارچه‌سازی نظام برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری فعالیت‌ها و ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی نظام آماری و تامین نیازهای تحلیلی و پژوهشی تصمیم‌گیران و ذینفعان و گسترش تحلیل‌های کاربردی:

الف) دستگاه‌های اجرایی کشور بخشی از اعتبارات پژوهشی و نیز سهمی از یک درصد اعتبارات هزینه‌ای موضوع بند ب ماده ۶۴ قانون برنامه ششم را به فعالیت‌های پژوهشی نظام آماری خود اختصاص داده و گزارش عملکرد خود را به دبیرخانه شورای عالی آمار ارائه نمایند.

ب) به منظور هدایت و راهبری فعالیت‌ها و طرح‌های آموزشی و پژوهشی حوزه آمارهای رسمی، "شورای راهبری آموزش و پژوهش نظام آماری" به ریاست مرکز آمار ایران و عضویت نمایندگان دستگاه‌های عضو شورای عالی، انجمن آمار و سایر دستگاه‌های اجرایی حسب تشخیص مرکز آمار ایران تشکیل شود. تبصره - دبیرخانه شورای آموزش و پژوهش نظام آماری در پژوهشکده آمار مستقر است. ج) مرکز آمار ایران مکلف است تا سه ماه پس از ابلاغ برنامه ملی آمار، پیش‌نویس دستورالعمل اجرایی شورای راهبری آموزش و پژوهش نظام آماری را تهیه و برای تصویب به شورای عالی آمار ارایه نماید.

د) برنامه‌های جامع پژوهش و آموزش‌های تخصصی آمار رسمی که به تصویب شورای راهبری آموزش و پژوهش نظام آماری می‌رسد برای تمامی دستگاه‌های اجرایی لازم الاجراست.

ه) پژوهشکده آمار متناسب با اهداف و مأموریت‌های نظام آماری، تا شش ماه پس از ابلاغ برنامه ملی آمار، پیشنهاد اصلاح ساختار و تشکیلات خود را پس از تایید هیئت امنای پژوهشکده برای تصویب، ابلاغ و اجرا پیگیری نماید.

و) پژوهشکده آمار مکلف است نسبت به ایجاد سامانه اطلاع‌رسانی نتایج و مستندات طرح‌های پژوهشی آمارهای رسمی اقدام و دستگاه‌های اجرایی مکلفند حداکثر یک ماه پس از پایان طرح پژوهشی حوزه آمار رسمی نسبت به ارسال مستندات طرح برای بارگذاری در سامانه اقدام نمایند.

ز) پژوهشکده آمار مکلف است حسب درخواست و تامین اعتبارات توسط دستگاه‌های اجرایی نسبت به "پیش‌بینی‌های آمارهای رسمی" از شاخص‌های کلان اقتصادی - اجتماعی (تورم، رشد اقتصادی، نرخ بیکاری، مخارج مصرفی خانوار و جمعیت و ...) با همکاری دستگاه‌های اجرایی و در صورت نیاز مراکز علمی و پژوهشی اقدام نماید.

ح) پژوهشکده آمار مکلف است نسبت به ایجاد "سامانه اطلاع‌رسانی نتایج و مستندات طرح‌های پژوهشی آمارهای رسمی" اقدام و دستگاه‌های اجرایی مکلفند حداکثر یک ماه پس از پایان هر طرح پژوهشی حوزه آمار رسمی نسبت به بارگذاری در سامانه اقدام نمایند.

نظارت و مدیریت کیفیت آمار

ماده (۹) - به منظور پیاده سازی نظام مدیریت کیفیت و رعایت استانداردهای آماری و نظارت، پایش و ارزیابی مستمر نظام آماری کشور در راستای اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور:

الف) مرکز آمار ایران مکلف است حد اکثر ۳ ماه پس از تصویب برنامه، چارچوب کلی مدیریت کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری را تهیه و به دستگاه های اجرایی تولید کننده آمارهای رسمی ابلاغ نماید.

ب) دستگاه های اجرایی مکلفند طی سال های برنامه با همکاری و نظارت مرکز آمار ایران نسبت به تدوین و استقرار نظام مدیریت کیفیت آمارهای رسمی دستگاه خود در راستای چارچوب ابلاغ شده توسط مرکز آمار ایران اقدام نمایند.

ج) مرکز آمار ایران موظف است، در قالب روش های اجرایی مدون اعلام شده با دستگاه های اجرایی نسبت به پایش و ارزیابی عملکرد دستگاه ها در اجرای نظام مدیریت کیفیت آمارهای رسمی هر دستگاه اقدام نماید.

د) دبیرخانه شورای عالی آمار موظف است به منظور رصد و ارزیابی پیشرفت برنامه های اجرایی برنامه ملی آمار حد اکثر شش ماه پس از تصویب برنامه ملی آمار، سامانه رصد و ارزیابی پیشرفت برنامه ملی آمار را راه اندازی نماید و گزارش شش ماهه عملکرد دستگاه های اجرایی و کمیته های آمار بخشی را به شورای عالی آمار ارائه نماید.

ترویج و اشاعه اعتماد عمومی به آمار و گسترش ارائه آمارهای ملی و بین المللی

ماده (۱۰) - به منظور گسترش استفاده از ظرفیت دستگاه های اجرایی و رسانه های جمعی به ویژه رسانه ملی در ترویج و ارتقای سواد و فرهنگ آماری و افزایش سرمایه اجتماعی:

الف) دستگاه های اجرایی مکلفند با استفاده از انواع شیوه های اطلاع رسانی، نسبت به اطلاع رسانی جامع و مؤثر آمارهای رسمی مربوط به خود و ارائه تحلیل های تبیینی آنها با رویکرد افزایش سواد و فرهنگ آماری و جلب اعتماد عمومی، اقدام نمایند.

ب) صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است با استفاده از ظرفیت های موجود خود و با همکاری مرکز آمار ایران نسبت به تهیه و تولید اثر بخش برنامه های جذاب و جریان ساز، با رویکرد افزایش سواد و فرهنگ آماری و جلب اعتماد عمومی و ارتقای سرمایه اجتماعی اقدام و گزارش فعالیت های خود را هر شش ماه یک بار به دبیرخانه شورای عالی آمار ارائه نماید.

ج) کمیته‌های آمار بخشی به ویژه در وزارت آموزش و پرورش، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت کشور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نیز سازمان تبلیغات اسلامی و دیگر دستگاه‌های اجرایی مکلفند با هماهنگی و همکاری مرکز آمار ایران در حوزه‌های تخصصی خود برنامه‌های افزایش سواد و فرهنگ آماری و جلب اعتماد عمومی و ارتقای سرمایه اجتماعی را ارائه و اجرا نمایند و گزارش فعالیت‌های خود را هر شش ماه یک بار به دبیرخانه شورای عالی آمار ارائه دهند.

اعتبارات

ماده (۱۱) - به منظور ایجاد یکپارچگی و تمرکز در توزیع و تخصیص اعتبارات سالیانه طرح‌ها و فعالیت‌های آماری کشور

سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است نسبت به تقویت و ترمیم اعتبارات ردیف متفرقه ساماندهی آمارهای ثبتي دستگاه‌های اجرایی به شماره طبقه بندی ۵۱-۵۵۰۰۰۰۰ به میزان ۳۰۰ میلیارد ریال اعتبارات هزینه‌ای و ۵۰۰ میلیارد ریال اعتبارات تملک در لایحه قانون بودجه سال ۱۳۹۸ منظور نموده و برای سال‌های بعدی برنامه به قیمت ثابت سال ۱۳۹۸ تعدیل نماید. اعتبارات این ردیف به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی آمار و تایید سازمان برنامه و بودجه کشور اختصاص یافته و سازمان برنامه و بودجه کشور بر اساس گزارش‌های دبیرخانه شورای عالی آمار نسبت به تخصیص اعتبارات به دستگاه‌های مربوط اقدام نماید.

سایر

ماده (۱۲) - مدارک پیوست این برنامه به عنوان "اسناد پشتیبان تدوین برنامه ملی آمار" محسوب می‌شود و ضروری است دستگاه‌های اجرایی با اولویت ویژه آنها را در برنامه‌های سالانه خود منظور و گزارش پیشرفت فعالیت‌ها و طرح‌های آماری خود را در مقاطع شش ماهه به دبیرخانه شورای عالی آمار ارائه نمایند.